

ကလုာ်ပီညိး

Karen

ကလုာ်ပီညိးတၢ်ဆါဆဲးကဲထီၣ်ခိဖျိတၢ်ယုးတၢ်ယၢ်ဘၣ်ကူဘၣ်ကံအယီလီၤတၢ်ယၢ်ဆဲးကဲထီၣ်တၢ်ကလုာ်ပီညိး(arynx)နီၣ်ကလံးပီ(trachea) တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ခိဖျိကလံးပီညိးထီၣ်ခိမးဆံၣ်လီၤကလံးကူၤ,အယံကကသါအကီၤကီၣ်ဘိၣ်ထီၣ်လီၤ.ဖိသၣ်လၢအကလံးပီညိးတဖၣ်ကကုးဝဲလၢအကလုာ်ဘံးသ့ၣ်ခိးသီၣ်ဝဲဘဲအကသါန့ၣ်ကလံး(အကလုာ်သီၣ်ထီၣ်)အခါန့ၣ်လီၤ.

ကလံးပီညိးဆံးဘၣ်ခိဖိသၣ်ဆါတက့ၢ်ဖဲယုလါတုယုာ်န့ၣ်အဘၣ်ဖဲတဖၣ်, ဘၣ်ဆၣ်ဘၣ်ဝဲဖိသၣ်လၢအခိၣ်တဖၣ်သ့ဖၣ်ကိးလီၤ. ဖိသၣ်တန့ၤအကလုာ်ပီညိးဝဲတဘျးဘျးသ့ဝဲလီၤ.

ကလုာ်ပီညိးနးထီၣ်ဝဲသ့ၣ်သးသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. **နမိမုာ်အိၣ်ခိးတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်လၢအကသါဝဲလုယုထီၣ်န့ၣ်တၢ်ကူၤခါယါဘျးလၢအဆါအခါတက့ၢ်.**

ကလုာ်ပီညိးအတၢ်ပနီၣ်ခိးအတၢ်အိၣ်ဖျါတဖၣ်

- ကလုာ်ပီညိးဆဲးညိးန့ၣ်ထီၣ်အသးလၢတၢ်ခုၣ်ဘၣ်, အခိၣ်, တၢ်လိၤကီၤ, နါဒုခံအထံယုာ်ခိးတၢ်ကုးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- နမိမုာ်အတၢ်ကုးအဆါတလဲအသးသ့အကလုာ်ဘံးသ့ၣ်, ခိးကသါကသီၣ်ခိအိၣ်ကသါသီၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.
- နမိမုာ်အကလုာ်ကဘံးဝဲ.
- ဖဲနမိမုာ်ကသါန့ၣ်လီၤအခါ, အဝဲသ့ၣ်အကလုာ်ကသီၣ်ယဲကဆဲးဖျါခိအကလုာ်ထီဝဲ, တၢ်ကိးဝဲလၢတၢ်ကလုာ်သီၣ်ယဲန့ၣ်လီၤ.
- လၢတၢ်အိၣ်သးနးနးအပူ, ဂုာ်ယံအဘျးမုတမ့ၢ် အကီၤယုာ်ဘိအဖိလၢကလီၤဆၣ်ဖဲအကသါန့ၣ်လီၤအခါန့ၣ်လီၤ. ခိးကီၣ်ဝဲဝဲအက့ၢ်ကသါအခါန့ၣ်လီၤ.

ကလုာ်ပီညိးဆဲးညိးန့ၣ်ထီၣ်အသးလၢတၢ်အိၣ်ခိးတၢ်ဟ့ၣ်ပလီၤ, ဖဲဖးဖိမုာ်အကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပနီၣ်တဖၣ်နးခိၣ်ထီၣ်ဖဲမုာ်န့ၣ်အဆါကတီၢ်, ခိးကနးခိၣ်ထီၣ်ခိးဝဲဝဲခဲန့ၣ် မုတမ့ၢ် သၢနၢတနၢဖဲအဆါတဆုၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ပနီၣ်ခိးတၢ်အိၣ်ဖျါလၢကလုာ်ပီညိးဆဲးကယံဝဲသးသ့တုလံၤသီ, ဘၣ်ဆၣ်ကလုာ်ပီညိးဆဲးကဆဲးကထီၣ်ခိးအသးတုလီၤလၢသးန့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကလုာ်အသီၣ်ထီၣ်တခိတကြးယံဝဲန့ၣ်ညါဘၣ်.

တၢ်က့ၢ်ထွဲကတီၢ်လၢဟံၣ်

ကလုာ်ပီညိးတခိတဆဲးအဲးကထီၣ်အသးဖဲနမိမုာ်အိၣ်ခိးကလုာ်ဘံးသ့ၣ်, ကကုးဝဲဘၣ်ဆၣ်အကလုာ်တသီၣ်ထီဝဲအဝဲသ့ၣ်ဆၣ်ဘၣ်ဘၣ်ခိးကီၤညါလီၤဝဲအခါန့ၣ်လီၤ. ကလုာ်ပီညိးတခိတဆဲးခိးတၢ်ယၢ်လၢအကဲထီၣ်ဆဲးအကီၤအဲးတလဲၣ်ကသံၣ်ကသီဘၣ်. နက့ၢ်ထွဲကတီၢ်လၢဟံၣ်ပီညိးလၢအကဲထီၣ်တခိတဆဲးလၢဟံၣ်သ့ဝဲဘဲတၢ်က့ၢ်ထွဲကတီၢ်အဖျါဝဲလၢဆဲးအသိး-

- ဟ်နမိမုာ်အကတီၢ်ဘၣ်အိၣ်ဘၣ်, အဝဲကသါကကီၣ်ဝဲဝဲအသ့ၣ်ခိၣ်သးဖျိးအခါ-ဖိသၣ်အသးမုာ်အူန့ၣ်အထီၣ်န့ၣ်, အတၢ်ခါပနီၣ်ကနးခိၣ်ထီၣ်ဝဲလီၤ. ကျဲးစးဆုၣ်န့ၣ်ဘၣ်ဘၣ်ဘၣ်ဘၣ်, ဖးလံာ်, မုတမ့ၢ် က့ၢ်တၢ်ဂီၤမုတက့ၢ်.
- နမိမုာ်အိၣ်ခိးတၢ်လိၤကီၤခိးအသးမုာ်အူန့ၣ်, နဟ့ၣ်ခုးအိၣ်အဲးကသံၣ်ဖျါခိးတဖၣ် မုတမ့ၢ် အဲးဘျးဖျါဖဲသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. က့ၢ်ဖဲပတၢ်ဂ့ၢ်ကိၤအလံာ်ကဘျး-[ကသံၣ်မၤဖါလီၤတၢ်ခါလၢဖိသၣ်ဆၣ်ဖဲအကီၤဖျါခိးအဲးဘျးဖျါဖဲ](http://rch.org.au/kidsinfo/fact_sheets/Pain_relief_for_children)
- ကလုာ်ပီညိးတၢ်ဆါဆဲးညိးန့ၣ်ထီၣ်ဝဲဖဲမုာ်န့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်အါဂကအိၣ်ဘၣ်ဘၣ်ဝဲဖဲမုာ်အိၣ်ခိးအိးတဂၤအခါန့ၣ်လီၤ.

ထံသဝဲခိးတၢ်ကသ့ၣ်တဖၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၤက့ၢ်ဝဲလၢတၢ်ကသ့ၣ်အဲးလၢတၢ်ကူၤအကီၤလၢဘၣ်. ပတၢ်ဆၣ်ဘၣ်တၢ်အုၣ်ကီၤလၢအကဲထီၣ်တၢ်ကဘျး လၢတၢ်ကဟ့ၣ်က့ၢ်အဲးလၢကသ့ၣ်အဲးအကီၤဘၣ်.

ထံၣ်လီၤကသံၣ်သရၣ်သ့အခါဖဲလဲၣ်

နကဘၣ်ကိးတၢ်ခါဟံၣ်သိလုၣ်တဖၣ်ဖဲ-

- နမိမုာ်အိၣ်ခိးတၢ်ကသါအတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်လၢအက့ၢ်ကသါဝဲအခါ
- နမိမုာ်အဆါကုးမးခိးဖျါလီၤဝါခိးမဲခ့အခါ
- နမိမုာ်အပူထီၣ်လါအခါ
- နမိမုာ်အခၣ်ထံလီၤ မုတမ့ၢ် ယုာ်န့ၣ်လီၤတၢ်တန့ၢ်ဘၣ်အခါ.

နကြးထံၣ်လီၤကသံၣ်သရၣ်ဖဲ-

- နမိမုာ်အသးမုာ်စၢန့ၣ်ယုလါခိးအတၢ်ပနီၣ်ကဖျါလၢအိၣ်ခိးကလုာ်ပီညိးတၢ်ပနီၣ် မုတမ့ၢ် တၢ်ဆါ
- နမိမုာ်အသးနါပုာ်အယံ မုတမ့ၢ် အဘၣ်လၢအက့ၢ်ယံကဆုးလီၤညါဖဲအကသါအခါ
- နမိမုာ်အိၣ်ခိးအကလုာ်လၢအယဲဖဲအိၣ်ဘျးအခါ
- နမိမုာ်အသးကဆုးနီၣ်ထီၣ် မုတမ့ၢ် တၢ်ပနီၣ်ကနးခိၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်သးနးခိၣ်ထီၣ်အခါ
- နမိမုာ်အိၣ်ခိးတၢ်ဘၣ်ယီၣ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်ကိၤအဂၤအကတမံလၢလၢ.

နမိမုာ်အိၣ်ခိးကလုာ်ပီညိးတၢ်ဆါဆဲးဘဲကံၢ်လၢအယံဝဲအါန့ၣ်ခိးလုာ်သီ, မုတမ့ၢ် အကလုာ်မုာ်သီၣ်ယဲခိၣ်ထီၣ်ကခိးဝဲအဝဲတုာ်ဘၣ်လံကလုာ်ပီညိးဖဲအပူကွဲၣ်အခါန့ၣ်, လၢကိးအဝဲသ့ၣ်ဆုကသံၣ်သရၣ်အဆါတက့ၢ်.

နကသံၣ်သရၣ်ကန့ၣ်လီၤကသံၣ်မၤဆုၣ်ထီၣ်ဂံၢ်(အခါ prednisolone မုတမ့ၢ် dexamethasone)လၢတၢ်ကဆါအီၤအကီၤန့ၣ်လီၤ. ကသံၣ်မၤဆုၣ်ထီၣ်ဂံၢ်အဲးဖါလီၤကလံးကူၤညိး, လၢတၢ်ကသါကညီဝဲအကီၤန့ၣ်လီၤ. ကသံၣ်မၤဆုၣ်ထီၣ်လၢ တဖၣ်အသံတၢ်ဆါယံ (ဘဲးစး) ဘၣ်ခိးတၢ်တဟ့ၣ်အိးဆူဖိသၣ်လၢအိၣ်ခိးကလုာ်ပီညိးတဖၣ်ဆၣ်ကီၤဘၣ်.

နမိမုာ်အိၣ်ခိးကလုာ်ပီညိးတၢ်ဆါဆဲးနးက့ၢ်က့ၢ်န့ၣ်, အလီၤအိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ကအိၣ်လၢတၢ်ဆါဟံၣ်အပူ, ဝဲတၢ်သ့က့ၢ်ထွဲအဲးဘျးဘျးတၢ်တၢ်အလီၤန့ၣ်လီၤ.

